

er ordene »af en myndighed« udeladt for at undgå den fortolkningsmulighed, at kun formelt vedtagne formuleringer skulle anses for undergivet aktindsigt.

Som nr. 4 er tilføjet en bestemmelse, som vil gøre visse generelle tjenestebefalinger tilgængelige for offentligheden. Der tænkes bl.a. på de såkaldte »skuffecirkulærer«, som f.eks. udstedes af et socialudvalg med bindende virkning for sagsbehandlerne. Sådanne cirkulærer anses i dag for hemmelige.

Det skal ikke anfægtes, at sådanne cirkulærer er nødvendige styringsredskaber i en stor forvaltning. Men det er ganske uacceptabelt, at reglerne holdes hemmelige for berørte parter og andre interesserede borgere. Uden viden om det retlige grundlag, hvorpå en afgørelse er truffet, er de berørte ude af stand til seriøst at vurdere mulighederne i en eventuel klagesag. Ligeledes sættes den demokratiske kontrolfunktion, som er et andet af lovens formål, ud af kraft.

Som nr. 5 foreslås indføjet en bestemmelse, der giver adgang til aktindsigt i sygejournaler, journaler i socialforvaltningen og tilsvarende akter, som tilsigter at give et samlet billede af en person som led i det offentlige service eller sagsbehandling vedrørende personen. Der bliver naturligvis kun tale om partsoffentlighed med hensyn til disse dokumenttyper, jfr. § 12. Der er her tale om sagsakter, der er af afgørende betydning for den enkeltes retlige og personlige situation, hvorfor det findes rigtigt at indføje en udtrykkelig bestemmelse, der gør op med dette problem.

Til § 9

Efter den hidtidige lov er interne arbejdsdokumenter blevet undergivet aktindsigt, hvis de er blevet afgivet til andre myndigheder. I praksis har det være diskuteret, om et ellers internt arbejdsdokument også undergives aktindsigt, når det afgives til en klagemyndighed eller til folketingets ombudsmand med henblik på behandling af en klage over nægtet aktindsigt i dokumentet.

En sådan udlevering skal naturligvis ikke medføre dokumentets offentliggørelse. Dette standpunkt er i justitsministerens lovforslag indarbejdet i § 11, stk. 1, nr. 2. Ved således at formulere undtagelsen generelt får den en ganske uoverskuelig rækkevidde. Derfor er synspunktet i nærværende forslag givet en specifik formulering.

§ 11 i justitsministerens lovforslag er udeladt i nærværende. Bestemmelsen betegner en meget betydelig indskrænkning af det hidtidige offentlig-

hedsprincip, idet den – i modsætning til nugældende lov – åbner mulighed for, at »internt arbejds materiale« kan bevare sin »interne« karakter, også efter at det er videregivet til en anden myndighed. Det kan således ske, hvis afgivelsen har været påkrævet af hensyn til (1) opfyldelsen af en lovhjælpet udleveringspligt, (2) udøvelsen af offentlig kontrolvirksomhed, herunder behandlingen af klagesager, eller (3) gennemførelsen af et internt præget samarbejde, der må anses for rimeligt begrundet i sagernes karakter.

Undtagelse 1 i ministerens lovforslag er ifølge bemærkningerne især tænkt at skulle friholde lægejournaler fra aktindsigt i de tilfælde, hvor de afgives til andre myndigheder med henblik på sagsbehandling, f.eks. i invalidepensionssager eller sager om erstatning for arbejdsskader.

Forslagsstillerne finder principielt, at sådanne journaler bør være tilgængelige for parter, jfr. lovforslagets § 8, nr. 5. Dette gælder i særlig grad, hvor journalerne indgår i egentlig sagbehandling. Journalerne vil i sådanne tilfælde indgå som et væsentligt moment i fastlæggelse af borgernes rettigheder og forpligtelser. Det vil derfor stride mod væsentlige retssikkerhedshensyn at berøve borgerne kendskab til afgørelsernes grundlag.

Undtagelse 2 i ministerens lovforslag vil dække materiale, der videregives til en kontrol- eller klagemyndighed. Der er her tale om notater m.v., som gengiver førsteinstansens foreløbige overvejelser, referater, koncepter og indstillinger. Det fremmer efter forslagsstillernes opfattelse ikke en forsvarlig klagesagsbehandling, at klagemyndigheden udstyres med sådanne bidrag fra førsteinstansen. Og i hvert fald må det anses for ganske uantageligt, hvis vedkommende borger ikke samtidig får adgang til materialet og dermed til at udtale sig om det.

Undtagelse 3 er det mest hårdhændede indhug i offentlighedsprincippet. Bestemmelsen skal gøre det muligt i fortrolighed at udveksle materiale med udenforstående som påkrævet led i »et internt præget samarbejde, der må anses for rimeligt begrundet i sagernes karakter«.

Forslaget er så løst formuleret, at offentlighedsprincippet derved reelt ophæves for størstedelen af de dokumenters vedkommende, hvor det kan have betydning. Myndighederne vil, som før offentlighedsloven, uden nævneværdige begrænsninger kunne udveksle oplysning og dokumenter, uden at »nyfigne« parter og andre kan kigge dem i kortene.